

ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 118-0-Рев-07-000 955
Бања Лука, 10.4.2009. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Петра Бајића, као председника вијећа, Драгослава Лукића и Јанка Нинића, као чланова вијећа, у правној ствари тужиоца В. С. сина П. из Б., Ул..., кога заступа пуномоћник С. Ц., адвокат из Б., Ул..., против тужене РС – МУП РС – ЦЈБ из Б. коју заступа Правобранилаштво РС – Сједиште замјеника у Б., а правобраниоца заступа његов замјеник М. Р., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужене против пресуде Окружног суда у Бијељини број 012-0-Гж-07-000 305 од 18.7.2007. године, у сједници вијећа одржаној 10.4.2009. године, донио је

Р Ј Е Ш Е Њ Е

Ревизија се уважава, пресуда Окружног суда у Бијељини број 012-0-Гж-07-000 305 од 18.7.2007. године се укида и предмет враћа том суду на поновно суђење.

О б р а з л о ж е њ е

Првостепеном пресудом Основног суда у Бијељини број 080-0-П-05-000 884 од 19.2.2007. године тужена РС – МУП РС – ЦЈБ из Б. (у даљем тексту: тужена) обавезана је да исплати тужиоцу В. С. сину П. (у даљем тексту: тужилац) на име накнаде штете противувриједност одузетог возила, путничког аутомобила марке „Mitsubishi“, типа Галант 2,0, регистарске ознаке..., броја шасије..., броја мотора..., произведеног... године, у износу од 30.180,00 КМ са законском затезном каматом од 28.1.1994. године (тј. од дана одузимања) те да му накнади парничне трошкове у износу од 1.000,00 КМ, све у року од 30 дана од дана правноснажности пресуде.

Другостепеном пресудом Окружног суда у Бијељини број 012-0-Гж-07-000 305 од 18.7.2007. године жалба тужене је одбијена и првостепена пресуда потврђена.

Тужена је изјавила ревизију против другостепене пресуде због погрешне примјене материјалног права и повреде одредаба парничног поступка, учињене пред другостепеним судом, с приједлогом да се та пресуда преиначи тако што би тужбени захтјев био одбијен у цјелини, уз досуђење свих парничних трошкова или да се укине и предмет врати другостепеном суду на понован поступак.

Тужилац је у одговору на ревизију предложио да се ревизија тужене одбије. Тражио је трошкове одговора на ревизију у износу од 200,00 КМ.

Тужбом се тражи накнада штете за одузето моторно возило – путнички аутомобил ближе описан у изреци првостепене пресуде.

Тужилац је, према утврђеном чињеничном стању, стекао право својине на овом возилу на основу уговора о продаји од претходног власника – избјеглице из Р. Х. Возило је регистровао на себе код ЦЈБ у Б. и користио га око годину дана. Путнички аутомобил му је одузет 28. јануара 1994. године на улазу у Б.1, гдје је, како тврди, пошао по војној обавези. Касније је обавјештен да је возило „дато на кориштење приватном лицу, које борави и ради у бироу или је то била некаква специјална полиција РС у Б.2“. Аутомобил је након три године уништен, тако да је „мотор... потпуно био ... извађен и стављен у гепек возила“, ради чега тужилац није прихватио позив да преузме возило. Он је у тужби прво тражио предају возила, а касније накнаду штете.

Првостепени суд је уз помоћ вјештака машинске струке мр. Д. Л., дипл. маш. инж. утврдио вриједност аутомобила на дан одузимања, па је тужиоцу досудио накнаду штете у висини те вриједности, сматрајући да су за то испуњени законски услови.

Чињенична утврђења и правни став првостепеног суда прихватио је и другостепени суд.

Схватања нижестепених судова су, међутим, по оцјени овог суда, за сада преурањена.

Ревизија је основана.

Тачно је да је „поднеском пуномоћника тужиоца“ од 18.12.2006. године, који је уручен заступнику тужене на рочишту од 22. јануара 2007. године преиначена (додуше у форми „исправљања“) тужба, поднесена првостепеном суду 4. априла 1994. године (тужбом је тражена предаја путничког аутомобила, а поднеском – накнада штете за то возило) у смислу члана 56. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 58/03, 85/03, 74/05 и 63/07, у даљем тексту: ЗПП). Заступник тужене је на истом рочишту, пошто му је поднесак уручен, изјавио да се не противи „исправци“ тужбе, па се је послје тога упустио у исправљање. Он је на тај начин пристао на преиначење тужбе у смислу члана 57. став 3. ЗПП. Првостепени суд, према томе, није починио повреде поступка из члана 209. у вези са члановима 56. и 57. ЗПП, кад је фактички (тј. без доношења посебне одлуке о томе), дозволио преиначење, упустивши се у разматрање тужбеног захтјева по преиначеној тужби.

Тужилац је и по оцјени овог суда могао да одбије пријем возила, а ко је исто било оштећено у толикој мјери, да он више није имао интереса да га даље држи и користи, односно да га поправи.

Основано се, међутим, у ревизији указује да нижестепени судови нису довољно јасно оцијенили приговор тужене да је тужиочево потраживање застарјело.

У тужби поднесеној првостепеном суду 4. априла 1994. године тужилац је, како је напријед речено, тражио предају спорног возила. У напомени на крају тужбе он је додуше навео да ће поставити „одговарајући одштетни захтјев, ако аутомобил буде отуђен, унишетен или оштећен“, без упуштања у ближа објашњења ових навода. „Исправком и допуном“ (у суштини – преиначењем) тужбе у поднеску од 19. октобра 2005. године тужилац је тражио предају путничког возила, а у случају немогућности предаје – исплату новчаног износа од 20.000,00 КМ, с тим да ће тачна вриједност бити утврђена након вјештачења. Најзад, поменути поднеском од 18. децембра 2006. године, урученим заступнику тужене на рочишту од 22. јануара 2007. године тужилац је тражио само накнаду штете за возило у износу од 30.180,00 КМ према процјени вјештака. Тужена је преко свог заступника на истом рочишту истакла приговор застарјелости тужиочевог потраживања, о коме се нижестепени судови, како је већ речено, нису изјаснили на начин који би био правно прихватљив.

Из тих разлога потребно је да другостепени суд, у даљем поступку, разјасни чињенице и околности од којих зависи правилна оцјена о основаности приговора застаре потраживања, с обзиром на одредбу члана 376. Закона о облигационим односима („Службени лист СФРЈ“ број 29/78, 39/85, 45/89 и 57/89 и „Службени гласник РС“ број 17/93, 3/96, 39/03, и 74/04). Треба, дакле, утврдити кад је настала штета на тужиочевом возилу, кад је тужилац дознао за ову штету и за лице које је штету учинило, као и када је поднио суду захтјев за накнаду штете. Од утврђења ових чињеница зависиће и оцјена суда да ли је наступила застарјелост спорног потраживања, а тиме и одлука о тужбеном захтјеву тужиоца.

Из реченог произилази да је због погрешне примјене материјалног права, на коме је заснована побијана другостепена пресуда, чињенично стање остало непотпуно утврђено. Ревизија тужиоца је, ради тога, уважена, ова пресуда укинута и одлучено да се предмет врати другостепеном суду на поновно суђење (члан 250. став 2. ЗПП).

Другостепени суд је дужан да у даљем току поступка отклони недостатке на које је указано у овој одлуци (члан 253. у вези са чланом 228. ЗПП).

Предсједник вијећа
Петар Бајић